

Tutkimusryhmän jäsenet eivät aina näe metsää puilta

TRAILS-monikeskustutkimuksen tarkoitus on selvittää mielenterveyshäiriöiden alkuperää. Tutkimuksesta on julkaistu kymmenkunta hypotalamus–hypofyysi–lisämunuaisakselin toimintahäiriöiden ja nuorten mielenterveyshäiriöiden yhteyttä selvittävää artikkelia. Julkaisujen runsaudesta huolimatta tuloksista ei muodostu kokonaiskuva kortisolijärjestelmän merkityksestä nuorten mielenterveyshäiriöissä. Mikä meni vikaan? PLoS Medicinassa julkaistussa artikkelissa kaksi TRAILS-tutkimusryhmän jäsentä analysoi tulosten hajanaisuutta ryhädynamiikan kannalta (Rosmalen JGM ym. PLoS Med 2011; 8(12): e1001143. doi:10.1371/journal.pmed.1001143).

Jotta ryhmä toimisi tehokkaasti ja synergistisesti, täytyy jäsenten mieltää itsensä ensisijaisesti ryhmän osaksi ja vasta toissijaisesti yksilöksi. TRAILS on jaettu useaksi osaprojektiksi, joista monet ovat väitöskirjahankkeita. Useimmat väitöskirjantekijät jättävät ryhmän väitöskirjansa valmistuttua. Heidän tavoitteensa on ensisijaisesti yksilöllinen: tohtorin tutkinto. Vanhemmilla tutkijoillakin on omat vastuunsa ja sitoumuksensa tiedekunnalleen ja rahoittajilleen. Jäsenten keskittyminen yksilöllisiin tavoitteisiin heikentää ryhmän synergiaa.

TRAILSissa kunkin osaprojektin tulosten ja menetelmien kriittinen arviointi saattoi väistyä sen tieltä, että julkaisuja syntyi mahdollisimman

nopeasti. Kun merkittäviä löydöksiä ei ruvennut löytymään, kokeiltiin erimittareita psyyken häiriöiden tunnistamisessa, erilaisia tilastollisia menetelmiä, ja sekoittavia tekijöitä sisällytettiin analyyseihin vaihtelevasti. Jotta julkaiseminen ei viivästyisi eivätkä henkilösuhteetkaan kärsisi, saattoivat jotkut ryhmien jäsenet jättää kriittiset kommenttinsa sanomatta. Kun käsikirjoitus aikanaan lähetettiin lehteen, oli vertaisarvioijilla omat ehdotuksensa, miten sitä tulisi kehittää ja aineistoa analysoida. Julkaisemisen toivossa nämä ehdotukset tietysti otettiin huomioon, ja käsikirjoitus ajautui yhä kauemmaksi alkuperäisistä, yhdessä sovitusta suuntaviivoista.

Mutta tieteellisen tutkimustoiminnan tavoitehan ei ole tuottaa julkaisuja vaan uutta tietoa. Jotta suurella työllä saadut ison tutkimuksen tulokset eivät sirpaloituisi sekavaksi kokoelmaksi irrallisia löydöksiä, tulee kaikkien tutkimusryhmän jäsenten jo ennen tutkimuksen aloittamista sitoutua yhteisiin tavoitteisiin ja yhtenäisten metodien käyttöön. Etukäteen tulee sopia, mitä tilastomenetelmiä käytetään, ja statistikon on syytä tarkistaa kaikki analyysit. Artikkelien kirjoittajaryhmiin tulee hyväksyä vain ne, jotka oikeasti osallistuvat tutkimuksen suunnitteluun, tulosten analysointiin tai kirjoittamiseen, ja ohjausryhmän tulee tiukasti valvoa kokonaisuutta. ■ PS